

АДМЕТНАСЦІ ПЕРАКЛАДУ КУЛЬТУРОНІМАЎ ТВОРАЎ
СЮЯ ЧЖЫМО НА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ

Буйны рост міжкультурных сувязей Беларусі і Кітая абумоўлівае неабходнасць філалагічных даследаванняў, скіраваных на вывучэнне дзяржаўных моў у супастаўляльным аспекце. Значным і недастаткова распрацаваным пытаннем у акрэсленым кірунку з’яўляецца даследаванне асаблівасцей перакладу і інтэрпрэтацыі культуронімаў – важных элементаў маўленчай культуры, праз якія адлюстроўваюцца традыцыі, асаблівасці менталітэту нацыі.

Мэтай даследавання з’яўляецца вызначэнне асаблівасцей перадачы культуронімаў пры перакладзе паэтычных тэкстаў Сюя Чжымо на беларускую мову. У якасці матэрыялу даследавання абраны зборнік вершаў Сюя Чжымо “Лілеі тварык чароўны”, выдадзены на беларускай мове ў 2014 г. (перакладчыкі Н. Гальпяровіч, Ю. Алейчанка, Д. Нечыпарук і інш.).

У працэсе даследавання выкананы аналіз 23 адзінак культурна-маркіраванай лексікі. Вызначаны наступныя перакладчыцкія трансфармацыі:

1) апушчэнне (9 адзінак) – 39,13 %: напр., “我把幻景的玉杯摔破” (дасл. “Я разбіў нефрытавы кубак міражоў”) – “Вунь знікаюць ужо міражы”;

2) даслоўны пераклад (5 адзінак) – 21,74 %: напр., “村舍” – “вясковая хаціна”, “竹篱” – “бамбукавы плот”;

3) генералізацыя (5 адзінак) – 21,74 %: напр., “僧庐” (дасл. “будысцкі храм”) – “храм”, “梅花省” (дасл. “астрыльд, слівавы верабей”) – “птушка”;

4) замена (2 адзінкі) – 8,7 %: напр., “仙容” (дасл. “святая”) – “першая раса”;

5) даданне (1 адзінка) – 4,35 %: “梦想” – “сцішаны сон”;

6) калькаванне (1 адзінка) – 4,35 %: “天庭” – “нябесны хорам”.

Праведзены аналіз дазваляе зрабіць выснову аб тым, што перакладчыкамі часцей выкарыстоўваюцца прыёмы, якія прыстасоўваюць тэкст арыгінала пад рэаліі беларускай лінгвакультуры. Значна радзей ужываюцца прыёмы, якія захоўваюць кітайскую нацыянальную спецыфіку. Такім чынам, з мэтай максімальна дакладнай перадачы культурнага і вобразнага складніка твора важным уяўляецца выкарыстанне не толькі перакладчыцкіх трансфармацый, але і тлумачальных каментарыяў, якія дазваляць захаваць нацыянальную культурную спецыфіку паэтычнага твора.